

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VESTNIK

4
2020

TEMA MESECA

Športno plezanje

Z NAMI NA POT

**Pohodi v občini
Ivančna Gorica**

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

917703504434008

3,90 €

125 let
Planinskega
vestnika

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

VODNIK JULIJSKE ALPE: JUŽNI DEL, Andraž Poljanec

Julijske Alpe: Južni del bralcem predstavi južni rob Julijskih Alp. V knjižici je avtor zbral in predstavil vse markirane planinske poti ter večino poti in stezic na območju med Jelovico in Polovnikom. Vmes spoznamo še sredogorske vrhove Ratitovca, Soriške planine, predstavljen je dolg Bohinjsko-Tolminski greben ter razčlenjena Krnska skupina.

Vodnik prekaljenega pisca Andraža Poljanca vestno in sistematično opisuje tako markirane planinske poti kot tudi še številnejše neoznačene poti. Za vnete raziskovalce pa je tudi nekaj zahtevnejših posladkov.

CENA: V času od 15. 4. 2020 do 15. 5. 2020 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 14,95 €* (redna cena: 29,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

-50%

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

SMEH Z GORA, Dušan Škodič

Dušan Škodič, pisec zabavnih planinskih prigod, v knjigi Smeh z gora, bralce spomni na čas avtobusnih voženj do izhodišč, srečanj z obmejnimi graničarji ali iskanj družic na planinskih portalih. Dobršen del zbirke pa vseeno obravnava klasične planinske zgodbe v planinskih kočah, ob nežnih srečanjih in druženju z gorniškimi "poznavalci". Pripovedi dopolnjujejo odlične ilustracije Milana Plužareva.

Format: 165 x 240 mm, 152 strani, integralna šivana vezava

cena:
19,90 €*

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 120. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELA VSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Letošnjo pomlad bomo, kot kaže, gorske rožice gledali le na slikah. Foto: Oton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Apokalipsa zdaj?

"Apokalipso sem si vedno predstavljal z zombiji in brzostrelkami, ne pa z umivanjem rok in ostajanjem doma," je sredi marca krožila objava po družbenih omrežjih. Zanimivo, kako na naše predstave vpliva filmska industrija. Znanstvenofantastični filmi nam konec sveta pogosto prikazujejo v povezavi z najrazličnejšimi pošastmi ali pa z naravnimi nesrečami, ki so morda celo posledica podnebnih sprememb. Žgodb o nevidnih jezdecih apokalipse, mikrobih, je na filmskih platnih mogoče videti neprimerno manj. V zadnjem času, ko se soočamo s pandemijo virusa SARS-CoV-2, pa so filmi na to temo pritegnili našo pozornost. Tako je *Contagion* (*Kužna nevarnost*) postal drugi najbolj gledani film iz kataloga produkcijske hiše Warner Bros. Nekateri prizori v televizijskih poročilih na pragu pomladi so spominjali na kadre iz omenjenega filma, ki presenetljivo realno oriše dogajanje ob izbruhu epidemije sicer smrtonosnejšega virusa, kot je novi koronavirus, ki letos pretresa svet.

Človeštvo od nekdanj spremljajo izbruhi kužnih bolezni, ki so nekajkrat v zgodovini dosegli apokaliptične razsežnosti; kar dvesto milijonov življenj je v poznem srednjem veku vzela bubonska kuga, imenovana tudi črna smrt. Pandemiji črnih koz in španske gripe – ta je po naših krajih klestila v letih 1918 in 1919, sta v grob spravili nekaj deset milijonov ljudi, prav tako aids. Medtem ko so odmevnejši izbruhi v zadnjem desetletju – SARS, prašičja gripa, MERS – ostali bolj ali manj oddaljeni od naših krajev, se je korona virus, ki povzroča bolezen covid-19, pojavil in razširil tudi na sončni strani Alp. "V zadnjem stoletju s tako pandemijo, kakršno doživljamo zdaj, še nismo bili soočeni," je za Val 202 povedala priznana virologinja prof. dr. Tatjana Avšič Županc. "Tudi najbolj urejene in najbogatejše države na svetu ne bi mogle biti pripravljene na tako pandemijo z vsemi bojnimi orožji. Nihče od nas si ni predstavljal tako množičnega širjenja virusa."

Za preprečevanje širjenja virusa je ključna radikalna omejitev stikov med ljudmi. Tako so nas v drugi polovici marca doletele omejitve gibanja, (samo)izolacije in karantene, ukrepi, ki so za današnjo družbo novi, čeprav so jih kot bistvene za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni prepoznali že pred stoletji. Kar naenkrat smo bili prisiljeni ročico iz šeste prestave premakniti v prosti tek. Nenadni presežek prostega časa smo začeli zapolnjevati na najrazličnejše načine. Čudovito topla in sončno vreme je kar vabilo v naravo in kaj hitro je bilo jasno, da bodo ljubitelji gora težko zdržali doma. Po revni zimi so se nas, tik preden je začelo iti zares, usmili bogovi neba in končno poslali nekaj snega, da so se pobeljeni vršaci izzivalno bleščali v soncu. Posledice nastalih razmer so bile logične. "V dneh, ko je svet ustavil virus, marsikje preberem: Hvala, korona, gremo v bregel" je na družabnem omrežju zapisal strokovni sodelavec Planinske zveze Slovenije Matjaž Šerkezi in potem nadaljeval z opozorilom, da čas kljub lepemu vremenu in prostim uricam ni najprimernejši za obisk gora. "Najmanj, kar si v teh dneh želimo, so nesreče v gorah."

Vem, kako težko se je upreti goram. Res so čudovito okolje za odmik od vsega, kar nam *cufa* živce v dolini. In ja, tam ni dosti možnosti, da bi staknili virus, vsaj ne, če se v višave odpravimo sami in ljudi, ki jih tam morebiti srečamo, pozdravljamo od daleč. S samotarskim klatenjem po hribih sicer prekršimo prvo pravilo o varnem zahajanju

v gore, ampak vedno stavimo na to, da se *nam* ne bo nič zgodilo. A ko ima hudič mlade, jih ima po navadi cel kup. Verjetno si nihče ne želi, da bi zaradi nesreče v gorah pristal v vrtincu izrednih razmer, ki vladajo v zdravstvenih ustanovah. Ali nevede okužil koga od reševalcev. Ali pobral virus od koga, ki ga je prišel rešit, ne vedoč, da je prenašalec virusa. Statistika nesreč, ki jo vodi Gorska reševalna zveza Slovenije, je zgovorna: do prvega pomladnega dne letošnjega leta je bilo zabeleženih 86 intervencij. V povprečju več kot ena na dan. V njih je sodelovalo več kot osemsto reševalcev. Ti svoje delo opravljajo prostovoljno in včasih tvegajo svoja življenja, da jih rešujejo drugim. Pri reševanju tako piloti helikopterjev kot reševalci težko nosijo dodatna oblačila, ki bi jih ščitila pred okužbami. Zato je GRZS pozvala državljane k odgovornemu izbiranju ciljev za gibanje na svežem zraku in odsvetovala aktivnosti v gorah, tako zaradi zahtevnih in nevarnih razmer kot tudi zaradi preobremenjenosti medicinskega osebja v kriznih razmerah. Planinske kočice so zaprle svoja vrata. Komisija za alpinizem pri PZS je izdala priporočila za alpinistične odseke in klube, ki naj začasno zaustavijo vse aktivnosti v okviru alpinističnih šol, plezanje na umetnih stenah, obiskovanje plezališč in visokogorja. Ko boste to brali, bo minevalo mesec dni od sprejetja vladnega odloka o prepovedi gibanja in zbiranja na javnih površinah ter objave vseh mogočih pozivov in priporočil za odgovorno ravnanje v času izrednih razmer. Objave na družbenih omrežjih in statistika intervencij GRZS bodo dobri pokazatelji, v kolikšni meri smo upoštevali priporočila, zgodovina pa, kako uspešni smo bili v boju s tokratnim jezdecem apokalipse. Odgovornost za boljši jutri nosi prav vsakdo izmed nas.

Mateja Pate

UVODNIK

1 **Apokalipsa zdaj?**

Mateja Pate

ŠPORTNO PLEZANJE

4 **Stična točka so še vedno prsti**

Jurij Ravnik

INTERJUJU

10 **Gorazd Hren, trener športnega plezanja**

Jurij Ravnik

PREJELI SMO

15 **Ohranjanje narave ali lastni užitki?**

Urška Jerenec

KARNIJSKE ALPE

16 **Doživeta Carduccijsva In Carnia**

Olga Kolenc

DOŽIVETJE

20 **Prva pomoč je prišla s Havajev**

Mire Steinbuch

INTERJUJU

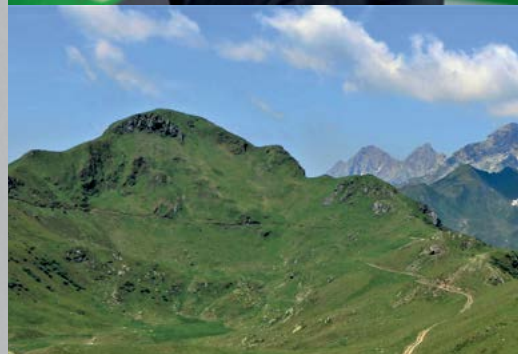
26 **Michel Piola**

Martina Čufar Potard

ALPINISTIČNI SMUK

30 **Spust z vrha Slovenije**

Matej Mejovšek

USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI.

Z NAMI NA POT

34 Izleti v občini Ivančna Gorica

Roman Tratar

PLANINČKOV KOTIČEK

43 Živalska (ne)sreča na Veliki planini

Kristina Menih

ZDRAVJE

46 Blagodejni učinki gora

Mateja Pate

KOLUMNA

50 Pa na higieno ne pozabimo!

Miha Habjan

DOŽIVETJE

52 Turnosmučarska svoboda v Tatrach

Damjan Slabe

ZGODOVINA PLANINSKE LITERATURE

56 Kratak pregled vodnikov do prve svetovne vojne

Marija Mojca Peternel

KOLUMNA

58 Jezero Rara

Viki Grošelj

PLANINSKE POTI

60 U Sloveniji tri evropske pešpoti

Jože Prah

NARAVA

63 Zelena čmerika

Ivan Premrl

MLADINA IN GORE

64 Zmagala Pepa hrib in Nore na gore

Po sporočilu za javnost povzel Emil Pevec

PLANINSKA PRIPADNOST

66 Planinska zaobljuba

Nuša Maver

GEO IZLET

68 Srčkan kotiček v krnskem pogorju

Lucija Slapnik

70 NOVICE IZ VERTIKALE

72 LITERATURA

78 PLANINSKA ORGANIZACIJA

80 NOVICE

80 U SPOMIN

PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.

SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUFOV DOM LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN

**ABANKA CELJE,
TRR: 0510 0801 6743 162.**

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

**POŠLJITE SPOROČILO
SMS S KLJUČNO BESEDO GR55
NA ŠTEVILKO 1919 IN PRISPEVALI
BOSTE 5 € ZA GRADNJO NOVIH
PROSTOROV DGRS KAMNIK.**

